

Waar zou het zijn, dat land van licht?

Zondagmorgen 23 november 2025, Sint Catharijnekerk, ds. Eibert Kok

Lezingen: Psalm 121 en Openbaring 3: 7b-12

Op weg naar Jeruzalem, dat is het thema dat ik in beide lezingen uit de Bijbel terugvind.

Psalm 121 is een pelgrimslied. Een pelgrim is iemand onderweg naar een heilige plek, onderweg naar een plaats waar die iets van een heel andere orde, iets van God hoopt te ervaren.

Die heilige plek is zijn doel, zijn bestemming.

Doordat die zo onderweg is, in verwachting van zijn doel, ervaart die onderweg ook al iets van de kracht van waar die naar op weg is. Dat doel trekt hem als het ware daarnaartoe.

Een pelgrimslied in het oude Israël is een lied van mensen onderweg naar de tempel in Jeruzalem.

De tempel, dat is de plek waar Gods aanwezigheid, zijn kracht het meest ervaren wordt. Zo beleefde men dat.

Eens in de zoveel tijd gingen de mensen dan op reis naar Jeruzalem, om daar een van de grote feesten mee te maken, het Paasfeest bijvoorbeeld.

Nu was reizen in die tijd heel wat anders dan vandaag de dag.

Het was dagen lopen, overdag door weer en wind, door zon en zand, en rusten in het pikkedonker van de nacht.

Waar doet zo'n pelgrim het allemaal voor?

Nou, hij doet het om daar te komen waar hij zijn wil, in het licht van Gods aanwezigheid.

Een pelgrimslied.

Als ik het lees klinkt het mij in de oren als een lied van de levensreis van elk mens.

“Ik sla mijn ogen op naar de bergen, vanwaar komt mijn hulp?”

Zo vergaat het elk mens op de reis door het leven.

Onderweg kom je van alles tegen.

De reis verloopt niet altijd voorspoedig.

Soms je vraagt je af: waar moet toch mijn hulp vandaan komen?

Hoe red ik het in hemelsnaam?

Ik zie alleen maar bergen, en verder dan die berg kijken lukt me niet, ik kan er niet overheen zien. Waar moet toch mijn hulp vandaan komen?

Het lied houdt ons voor: Mijn hulp is van de HEER die hemel en aarde gemaakt heeft.

Het zijn woorden die aan het begin van bijna elke kerkdienst klinken.

Daar staat of valt alles mee, of we dat durven geloven, dat er iets is, dat er iemand is die ons overeind helpt.

Zo is de pelgrim onderweg, op weg naar de stad Jeruzalem, en tegelijk weet hij zich op weg naar dat andere Jeruzalem dat voor hem het symbool is van de toekomst die heel de wereld wacht, de stad van vrede.

Onderweg daarnaartoe, naar Gods aanwezigheid.

Tegelijk, met dat besef en vertrouwen ‘mijn hulp komt van de HEER’, ervaart de pelgrim Gods aanwezigheid ook onderweg. Hij gaat met je mee. Hij zal je niet laten wankelen. Hij is als een wachter bij je. Hij is als de schaduw aan je rechterhand.

Zoals, als je in de zon loopt, je schaduw overal met je mee gaat, bij je blijft, met geen mogelijkheid raak je je schaduw kwijt, zo gaat God met je mee.

Ook onderweg waar het donker kan zijn, en moeilijk, en hard en rauw, maakt God zijn naam waar: Ik ben bij je.

‘De Heer houdt de wacht, over je gaan en je komen van nu tot in eeuwigheid.’ zo besluit het pelgrimslied.

De Heer zal je uitgang en je ingang bewaren, van nu aan tot in eeuwigheid, stond er in de oude vertaling.

Heel de levensweg gaat God met je mee, tot in eeuwigheid. Eindeloos.

Je uitgang: daar waar je de deur uitgaat en de reis begint. En je ingang, daar waar je binnenkomt, aan het eind van de reis, als je de deur doorgaat, het heiligdom binnengaat en je doel bereikt hebt.

Als een pelgrim zijn wij onderweg, en God gaat met ons mee, gaat mee met hen van wie we de namen straks zullen noemen. Wij hebben hen los moeten laten. Wij geloven dat Gods handen er zijn om hen vast te houden.

Intrigerend vind ik de afbeelding van Helene Schjerfbec.

Een deur, een donkere deur in een muur.

Een dichte deur, die scheiding maakt tussen wat hier is en wat daar is.

Is het zo ook niet met hen van wie wij afscheid hebben moeten nemen?

Zij daar, wij hier, van elkaar gescheiden. En toch verbonden.

Donker is de deur.

Donker is de dood die mensen van elkaar scheidt.

Hoe zal het daar zijn, aan de andere kant?

Wie zal het zeggen?

Er komt licht onder de deur door en langs de bovenrand.

Aan de andere kant is het licht. Dat is het enige dat ik kan ontdekken.

Nu komt in de tweede lezing ook het beeld van een deur voor, op een andere manier.

De deur op de afbeelding is dicht, scheidt deze kant van de andere kant.

De deur in de het visioen van de tweede lezing is open.

“Ik heb ervoor gezorgd dat de deur voor u openstaat, zonder dat iemand hem kan sluiten.”

De deur naar het nieuwe Jeruzalem staat voor u open.

“Houd vast aan wat u hebt, dan zal niemand u de lauwerkrans kunnen afnemen.”

De lauwerkrans, als teken van de overwinning, de strijd gestreden, het doel bereikt.

“Wie overwint maak ik tot een zuil in de tempel van mijn God.”

Een zuil, dat is een wat statisch beeld, maar het geeft aan dat je mededragers bent van Gods werkelijkheid.

Zo stapelen de beelden zich op.

Om daarmee iets uit te drukken van wat eigenlijk onzegbaar is, iets van een andere werkelijkheid, die wij nog niet kennen, waarheen we onderweg zijn, als pelgrims naar het nieuwe Jeruzalem, samen met hen die wij vandaag gedenken.

Waar zou het zijn, dat land van licht?

Wie, waar is God, een stem, een naam?

Wie wijst de weg, ik ben alleen.

Wie helpt mij door het donker heen?

Wie neemt mijn hand en leert mij gaan?

Waar zou het zijn, de eeuwigheid?

Wie zal er zijn, wie kent dat land?

Wie schenkt er wijn, wie deelt er brood?

Duurt liefde langer dan de dood?

Ik weet zo weinig, ben zo bang.

Mijn ogen zoeken overkant,

een glimp van wie er voor mij ging.

De zee is diep, de golven hoog.

Wie kleurt voor mij een regenboog?

Begaanbaar pad de verte in.

Liedboek 952

tekst Margreet Poelstra

melodie Jos Lamboo